

PREZENTARE ORASE SI LOCALITATI

ARAD

1. Date geografice

- **Amplasament** - Municipiul Arad este situat în extremitatea vestică a României, în Câmpia aluvionară a Aradului, la intersecția unor importante artere de circulație naționale și internaționale. Este traversat de la est la vest de râul Mureș.
- **Suprafața municipiului:** 4618 ha.
- **Populația totală (2002): 172.824** locuitori din care: 82,6% sunt de naționalitate română, 12,9% maghiară, 1,7% romi, 1,3% germani, 0,3% sârbi, 0,2% slovaci, 0,15% bulgari, 0,85% altele.
- **Altitudine medie** - 110 m,
- **Clima** - continental-moderată, cu slabe influențe mediteraneene
- **Solurile:** predomină cernoziomuri.

2. Potențialul turistic al Municipiului Arad

Turismul cultural-istoric:

Municipiul Arad deține un bogat patrimoniu cultural-istoric, oferind vizitatorilor un adevărat muzeu în aer liber al stilurilor arhitectonice specifice sec XVIII, XIX și XX, monumente de artă și istorie, spectacole de teatru, concerte ale filarmonicii, expoziții de artă plastică, expoziții muzeale de istorie, artă și științe ale naturii, festivaluri și sărbători.

Iubitorii de arhitectură pot admira clădiri construite în stil baroc, renescentist, eclectic, clasic, neogotic sau secesion, cum sunt : Palatul Administrativ ,Palatul Cenad ,Palatul Neumann ,Palatul de Justiție ,Palatul Finanțelor ,Turnul de apă, Casa Kelemen, Banca Națională, Palatul Cultural, Palatul Szantay, Palatul Bohuş .

Clădiri cu valoare istorică:

Există anumite clădiri în Arad care păstrează cu ele amintirea unor personalități sau a unor evenimente istorice care au marcat viața cetății. Acestea sunt: Înalta Preparandie, Casa Vama Veche, cu Lacăt, Casa parohiei catolice Aradul Nou, Casa cu ghiulele, Hotel Ardealul, Teatrul Vechi, Cetatea Aradului etc.

CETATEA ARADULUI

Actuala cetate a Aradului este unul din cele mai importante monumente istorice existente, în momentul de față, în zona de vest a țării.

Ridicată în a doua jumătate a secolului al XVII -lea, cetatea a fost considerată ca una dintre cele mai impresionante fortificații militare ale timpurilor respective. În rândurile ce urmează vom încerca să prezentăm motivația construirii acestui impresionant edificiu.

Odată cu încheierea războaielor austro-turce din prima jumătate a veacului alXVIII-lea și după ocuparea Transilvaniei, a Banatului și a altor teritorii de către Imperiul Habsburgic, s-a preconizat construirea unor fortificații militare , în regiunile pe atunci abia ocupate, pentru asigurarea dominației în aceste zone.

De asemenea Cancelaria de la Viena a întocmit un plan strategic ce prevedea ridicarea unei centuri de cetăți între zona interioară apropiată graniței imperiului spre sud și est. Din rândul acestor cetăți au făcut parte fortificațiile de la Oradea, Timișoara și Arad. Planul cetății Aradului a fost aprobat personal de împărăteasa Maria Theresa și de fiul ei Iosif al II-lea.

Noua cetate a Aradului, în conformitate cu planul imperial, trebuia să înlocuiască vechea cetate arădeană și să corespundă din punct de vedere al tehnicii militare contemporane. Ca loc de construire a fost aleasă o peninsulă a Mureșului (pe malul stâng) pe care orașul a cedat-o autorităților militare. De construirea cetății, în momentul respectiv, a fost legată problema strămutării orașului în câmpia Zimandului, pentru ca cei din cetate să aibă câmp deschis de tragere. Rezistența populației și apelurile la Viena au determinat suspendarea acestei idei. Edificarea Cetății, operă a arhitectului Harsch, a început în vara anului 1763, după sistemul Vauban și este o construcție în formă de dublă stea cu 6 colțuri, cu ziduri puternice de apărare, cazemate și alte construcții militare.

Lucrările au durat 20 de ani, cu mici întreruperi cauzate mai ales de lipsa forței de muncă, așa încât cetatea a fost terminată în 1783. După terminarea lucrărilor, în cetate au fost amplasate diferite unități militare și în felul acesta Aradul a devenit un centru militaro-politic al dominației austriece în zonă. Istoricul cetății, în mai bine de 200 de ani de existență, este legat de diferite evenimente importante. În timpul Revoluției lui Horea, în 1784, cetatea a fost unul din centrele de acțiune a trupelor imperiale împotriva răsculaților. În vremea războaielor napoleoniene în cetate au fost ținuți numeroși prizonieri francezi. După revoluția din 1848, în cazematele cetății, au fost închiși și condamnați numeroși revoluționari printre care și Eftimie Murgu. Odată cu sfârșitul secolului al XIX-lea, când se schimbă concepția strategică, cetatea își pierde importanța devenind o simplă cazarmă.

ALESD

Aleşd (în maghiară: *Élesd*) este un oraș în judetul Bihor, Transilvania, România, la circa 38 km est de municipiul Oradea. Are o populație de 10.376 locuitori. Zona beneficiază de un important potențial turistic și sportiv evidențiat prin: existența unor resurse naturale ca: izvorul de ape minerale din localitatea Pădurea Neagra și apă termală (în Aleşd)

- Infrastructura pentru turism și agrement: un hotel și un motel, 4 restaurante; un ștrand cu apă termală; un lac de acumulare pe care se pot practica pescuitul și sporturile nautice
- Existența unor obiective de interes turistic: Biserica Ortodoxă Tinaud- din sec XVII, Biserica Ortodoxă din lemn Pestiș- din sec.XVIII, Cetatea Piatra Șoimului-Pestiș- din sec XIII, Castelul Poiana Florilor- din sec.XIX etc.
- Sărbători populare cîmpenești și evenimente socio-culturale din zonă: Tîrgul de vară Aleșdana
- Potențial sportiv exprimat prin: un stadion cu 2000 locuri, 2 săli de sport, 2 baze sportive, un teren de fotbal și un bazin de înot.
- Posibilitatea desfășurării de activități de vînătoare și pescuit sportiv: în pădurile din zonă trăiesc o mare diversitate de animale sălbatice, iar în lacul de acumulare se poate practica pescuitul sportiv și vînatul la păsări de baltă.

JIBOU

Principalele resurse naturale ale zonei le reprezinta nisipul si prundisul, exploatat din balastiere si sortat prin statiile de sortare existente. Bogatiile subsolului se limiteaza la

zacaminte mici de carbune inferior si zacaminte de gips.

Sursa naturala care nu a fost exploatata in mod corespunzator, este cea reprezentata de apele curative de la Baile Jibou.

Orasul Jibou reprezinta un nod de comunicatii important, atat rutier cat si feroviar. Fiind situat aroximativ in centrul judetului Salaj , Jibou are asigurata o buna legatura cu restul localitatilor. In orasul Jibou si localitatile apartinatoare se gasesc monumente si situri arheologice precum si monumente si ansambluri de arhitectura (asezari din epoca bronzului, asezari dacice, ruine de turn roman, ansamblul Wesselényi, Castelul Beldy cu parcul sau etc.) ce reprezinta puncte de atractie turistica cu mare potential.

Ca punct de atractie pentru foarte multi vizitatori din tara si de peste hotare este **Gradina Botanica** din orasul Jibou. Aceasta a luat fiinta in anul 1968 si in prezent se intinde pe o suprafata de 25 ha, asezata in cadrul ansamblului Wesselényi.

Colectiile Gradinii Botanice cuprind peste 5.000 de specii de plante provenite din variate zone geografice ale lumii.

In cadrul activitatilor ce se desfasoara in cadrul Gradinii Botanice, se produc un bogat si variat sortiment de plante ornamentale, care sunt distribuite in scopul folosirii acestora ca material demonstrativ si pentru ornamentarea parcurilor si localurilor scolilor.

Personalul de specialitate din cadrul unitatii, organizeaza manifestari stiintifice, seminarii, simpozioane, participa la congrese nationale si internationale, colaboreaza la elaborarea unor publicatii in tara si strainatate.

Anual Gradina Botanica editeaza catalogul de seminte si mostre de plante, prin intermediul caruia unitatea intretine un schimb activ cu peste 450 gradini botanice si alte institutii de profil din intreaga lume.

O posibilitate poate sa ofere dezvoltarii turismului, punerea in valoare in conditii corespunzatoare a apelor curative de la Baile Jibou, apa care este sulfuroasa, clorurata, sulfatata - sodica, calcica, magneziana, izotona.

Aceste ape sunt indicate atat pentru cura interna in afectiuni hepato-biliare, boli gastro-intestinale, de nutritie si dermatoze cronice, cat si pentru cura externa in afectiuni reumatismale cronice si afectiunile nervilor periferici.

Prin investitii minime s-ar putea crea o microbaza de tratament, care ar atrage bolnavii din zona, in trecut calitatile terapeutice ale acestor ape fiind foarte apreciate.

BAIA MARE

Municipiul Baia Mare, resedinta judetului Maramures, este un important centru urban din nord-vestul României.

Este situat in partea vestica a judetului, in depresiunea Baia Mare, pe cursul mijlociu al Raului Sasar, la o altitudine medie de 228 m fata de nivelul marii, fiind cuprins de coordonatele geografice 47°39' - 47°48' latitudine nordica si 23°10' - 23°30' longitudine estica. In componenta municipiului Baia Mare intra si localitatile Blidari, Firiza, Valea Neagra, Valea Borcutului, insumand o suprafata de 23.471 ha.

La nord se invecineaza cu Muntii Ighiuului, la sud cu localitatile Recea si Groși, la est cu orasul Baia Sprie si la vest cu comuna Tăuții Măgherauș. Datorita pozitiei sale geografice avantajoase, Baia Mare intruneste attributele unui insemnat nod rutier si feroviar, constituind punctul de convergenta pentru localitatile din imprejurimi: Baia Sprie, Recea, Tăuții Măgherauș. Prin valentele sale actuale, municipiul Baia Mare se

dovedeste a fi un centru urban important din aceasta parte a tarii, avand o dezvoltare dinamica specifica. Activitatilor economice traditionale de pana acum li se adauga altele noi, care se doresc integrate in economia zonei.

Componenta culturala este deosebit de importanta, iar invatamantul baimarean este mult apreciat in tara.

Se fac eforturi pentru ca acest oras sa fie din nou un punct atractiv pentru turisti si oameni de afaceri, fiind avantajat de pozitia sa geografica, de numeroasele statiuni, dar si de potentialul uman extraordinar.

In ceea ce priveste arhitectura orasului, constructiile baimarene din zona veche a orasului sunt completate astazi de cele moderne, cu elemente specifice locale. Se evidentiaza zona comerciala, care cuprinde sediile bancilor, ale unor firme, magazinele cele mai mari din oras.

Prin marturiile trecutului si framantarile cotidiene ale prezentului, Baia Mare ni se dezvaluie astazi ca fiind unul in plina ascensiune in plan economico-social, care doreste sa-si consolideze pozitia dezvaluind lumii intregi ca traditia si modernismul se pot manifesta intr-o simbioza perfecta.

BORSA

Borsa este o localitate in nordul extrem al Romaniei (Judetul Maramures), in partea rasariteana a Depresiunii Maramuresului inchisa de Muntii Rodnei si Muntii Maramuresului (Carpatii Rasariteni), situata la 700-850 m altitudine, pe Valea Viseului, in apropierea Pasului Prislop (altitudine 1.414 m), care leaga Transilvania de Bucovina (o zona turistica foarte frecventata); populatia orasului numara 30.504 locuitori (la 1 iulie 1991). Clima specifica zonelor montane, rece si umeda, cu veri racoroase (in jur de 15°C in luna iulie) si ierni reci (in jur de 7°C in luna ianuarie). Temperatura medie anuala este de 7°C . Precipitatii abundente (900-1000 mm anual). Un aer pur, intens ozonat.

In partea rasariteana a orasului, la poalele Masivului Rodnei, 12 km departare de centru, se afla un important complex turistic, deschis in tot cursul anului, dispunand de mai multe hoteluri moderne. Zona ofera conditii pentru practicarea alpinismului si sporturilor de iarna (piste de schi cu grade variate de dificultate, trambuline de ski omologate, de 113 m, practicabile pana in lunile aprilie si mai). Cu funicularul (1.920 m lungime, 500 m inclinatie) se poate ajunge de la Complexul turistic la Poiana Stioli si mai departe, cu skilift (790 m lungime) la varful Stioli (1.611 m). Izvoare cu ape minerale carbogazoase, sau continand fier, calciu, magneziu sunt recomandate in tratamentul bolilor cronice ale tubului digestiv si in tratamentul bolilor renale. Dat fiind clima propice, statiunea este recomandata si pentru tratamentul nevrozelor astenice si al tulburarilor respiratorii. Biserica de lemn construita la 1700, cu picturi murale datand din 1775.

REGHIN

- Vechea denumire a Reghinului este aceea de "Reghinul Săsesc", traducere românească a denumirii germane "Sächsisch Regen" sau a celei ungurești "Szaszregen". Într-o diplomă emisă în anul 1228 de regele Ungariei Andrei II este menționat ca "Regun".
- Localitate ridicata la rang de municipiu în 1994.
- Localitatea este situata în zona de intersectie a paralelei 46 46' 33" latitudine nordica cu meridianul 24 42' 30" longitudine estica la confluenta riurilor Mures si Gurghiu.
- Altitudinea medie este de 395 m cu relieful specific depresiunii Reghinului.
- Localitatea este strabatuta de drumurile nationale DN15(Tg.-Mures-Reghin-Toplita), DN16(Reghin-

Cluj) si DN16A.(Reghin-Bistrita) si drumuri judetene spre GURGHIU- JABENITA-LAPUSNA, IDECIU DE JOS, DEDRAD-BATOS.

- Circulatia feroviara este asigurata de calea ferata RAZBOIENI-DEDA.

- Populatia in urma recensamantului numara 36.173 locuitori.

TARGU – MURES

Situat la intalnirea a trei zone geografice si economice - Campia Transilvaniei, Valea Muresului si Valea Nirajului - teritoriul municipiului a fost inca din cele mai vechi timpuri leagan al unor asezari omenesti succedand una dupa alta in diferitele epoci ale istoriei. Numeroase dovezi materiale atesta aici prezenta culturilor neolitice si apoi cele din epocile bronzului si fierului. Sapaturile arheologice au scos la iveala vestigii romane in imprejurimile orasului.

Asezarea propriu-zisa s-a afirmat de la inceputul istoriei sale ca o localitate de targ, caracter ce i-a determinat soarta de-a lungul secolelor. Acest caracter se reflecta si in domeniile istorice ale orasului. In prima atestare documentara, datand din anul 1300, localitatea apare cu numele de Forum Sicularum (Targ al Secuilor), iar apoi in 1332 sub denumirea de Novum Forum Sicularum (Targ Nou al Secuilor), secuii fiind aceea parte a populatiei maghiare, care nu era iobagit, ci traia liber, avand obligatia de a apara granitele regatului ungar. In 1599 voievodul Mihai Viteazul l-a intitulat drept " oppidi nostri Zekelyvasarhely" aceasta denumire fiind folosita pana la 29 aprilie 1616, data la care Bethlen Gábor, principele Transilvaniei a ridicat asezarea la rangul de oras liber regal, schimbandu-i totodata si denumirea oficiala in cea de Marosvasarhely (loc de targ pe Mures, in limba maghiara) numele de targ fiind dat de diferiti negustori, dupa nationalitatea lor : Tirgu-Mures - de romani, Marosvasarhely - de maghiari, Neumarkt am Mieresch - de germani, Agropolis (targul cerealelor) - de greci. Procesul de urbanizare a localitatii a inceput la sfarsitul secolului al XV-lea. Prin actul de privilegiu dat de Matei Corvin regele Ungariei in anul 1482, orasul primeste dreptul de a tine anual trei targuri mari. Tot in acest secol se dezvolta breslele mestesugaresti, carora, incepand din anul 1493 li se recunosc privilegiile, in anul 1490 se termina reconstructia in stil gotic a bisericii din cetate. Prestigiul oraselului se datora, in primul rand, functiei sale de resedinta a scaunului Mures, precum si faptului, ca orasul a dat lacas de multe ori Dietei Transilvaniei (printre altele si celei din 1571 care a declarat libertatea confesionala pe teritoriul Principatului). Inca din secolul al XVI-lea orasul se remarca drept un important centru cultural si scolar, prima scoala fiind atestata din 1492. A functionat o scoala si in incinta manastirii franciscane, apoi din 1556, in urma reformei religioase o scoala si apoi un colegiu al bisericii calviniste-reformate. In 1786 se infiinteaza prima tipografie. In 1791, Aranka György, om de cultura, infiinteaza o societate de lingvistica. In 1794, Teleki Samuel cu 60000 de volume pune bazele bibliotecii documentare care ii poarta numele si in prezent. In urma dictatului de la Viena, in perioada 1940 - 1944, Transilvania de Nord, inclusiv Tirgu-Muresul, a fost alipit Ungariei. Instaurarea dictaturii comuniste a insemnat in istoria orasului si inceputul perioadei de industrializare fortata, iar paralel cu o transformare radicala a aspectului edilitar a crescut rapid populatia orasului. Au fost construite fabrici mari de profil chimic, alimentar, de prelucrare a lemnului si a pielii, constructoare de masini, aparate si materiale electrice, materiale fotosensibile si altele.

Tirgu-Mures a ramas in continuare un puternic centru cultural si scolar. In prezent la Tirgu-Mures exista o Filiala a Academiei Romane Institutul de cercetari socio-umane "Gheorghe Sincai", Universitate de Medicina si Farmacie, o universitate de stiinte tehnice si economice, academie de teatru, cateva scoli superioare de stat si particulare, un teatru cu sectii romana si maghiara, orchestra simfonica, teatru de papusi, ansambluri folclorice, muzee, biblioteci, gradina zoologica si alte institutii de cultura si invatamant.

Judetul Mures este situat în zona central-nordica a tarii. Populatia la 1 iulie 1996 a fost de 606.303 locuitori din care 312.382 în mediul urban.Principalele municipii si orase : Targu Mures (resedinta de

judet) 163.938 locuitori, Reghin 39.277 locuitori, Sighisoara 36.324 locuitori, Tarnaveni 30.500 locuitori, Ludus 18.951 locuitori, Sovata 12.249 locuitori, Iernut 10.068 locuitori.

Teritoriul judetului constituie o depresiune intracarpatica ce coboara usor în trepte , de pe piscurile vulcanice ale Muntilor Calimani (2100 m) si ai Gurghiului spre mijlocul Campiei Transilvaniei (280 m) brazdata fiind de Valea Muresului si fragmentata de afluentii acestuia.Clima continental - moderata cu diferente în zona de dealuri si paduri, fata de cea de munte. Reteaua hidrografica cuprinde : Muresul (care strabate judetul pe o lungime de 180 km), Tarnava Mica, Tarnava Mare, Gurghiu, Niraj. In zona vestica a judetului se întinde o salba de lacuri si iazuri Taureni, Saulia, Faragau bine amenajate pentru piscicultura si agrement. În statiunea Sovata se gaseste lacul Ursu considerat ca fiind cel mai caracteristic lac heliotermic din Europa. Activitatea turistica este sustinuta de existenta unei infrastructuri dezvoltate, cuprinzand în total 94 unitati de cazare între care 17 hoteluri, 5 hanuri si moteluri, 4 campinguri, 63 de vile turistice si 3 tabere pentru elevi si studenti. Acestea dispun de peste 6835 locuri de cazare. Principalele zone turistice sunt Sighisoara cu Cetatea medievala, zonele montane, Lapusna, Defileul Muresului. La poalele muntilor Gurghiu se afla renumita statiune balneara Sovata ce ofera factori curativi de mare eficienta într-un numar mare de afectiuni, atragand în fiecare an un numar mare de turisti straini si romani. Un rol important în turismul muresan revine statiunilor locale Sangeorgiu de Mures, cu ape sarate, namoluri, ape iodurate si clorurate, Ideciul de Jos cu ape sarate, Rastolita si Lunca Bradului sunt micro statiuni climaterice. Municipiul Targu-Mures se remarca prin Complexul de agrement si sport "Week-End" de pe malul raului Mures pe o suprafata de 25 hectare, din care 5 hectare oglinda de apa, cu amenajari corespunzatoare, case de agrement, Gradina zoologica - a doua din tara, Cetatea Medievala.

SIGHISOARA

Sighisoara, complex medieval de arhitectura militara, civila, ecleziastica de valoare europeana, este printre putinele orase-cetate locuite din Europa si singurul conservat in cea mai mare parte dar si locuit din Romania. Datorita arhitecturii sale remarcabile, a pozitiei dominante si a ambiantei geografice, orasul a fost supranumit inca de la sfarsitul secolului al XIX-lea Perla Transilvaniei.

Intemeierea localitatii conform cronicelor din secolul al XVII-lea este datata la 1191 si 1198, inasa fara baza documentara. Prima atestare documentara a localitatii - in 1280 - nu marcheaza inasa si inceputul locuirii, atat pe teritoriul orasului cat si in zona inconjuratoare din bazinul Mijlociu al Tarnavei Mari - locuire care cu mici intreruperi depaseste 40.000 de ani. Au fost atestate arheologic: asezarea apartinand epocii bronzului, doua asezari dacice ale epocii fierului din care una a fortificat platoul inferior al Dealului Cetatii, un castru roman pentru paza drumului, o asezare a daco-romanilor si apoi a urmasilor lor. Colonistii germani (sasi), asezati de regii Ungariei incepand cu a doua jumatate a secolului al XII-lea in sudul Transilvaniei sunt cei care intemeiază o asezare rurala la baza dinspre sud a dealului Cetatii, langa apa paraului Saes (Shaas). Denumirea paraului devine si a localitatii la sfarsitul secolului al XIII-lea.

Municipiul Sighisoara este situat la extremitatea sudica a judetului Mures, in Podisul Tarnavelor (zona raului Tarnava Mare) si se intinde de o parte si de alta a Tarnavei Mari, situat la 123 de km de la izvoarele raului in zona de varsare a paraului Saes. Sighisoara este al doilea oras ca marime si importanta (istorica, economica, politica, geografica) din judetul Mures, fiind ridicat la rangul de municipiu la 16 februarie 1968 si avand in subordine administrativa sase localitati componente (Angofa, Aurel Vlaicu, Rora, Soromiclea, Venchi, Catunul Viilor) si un sat, Hetiur.

ALBA IULIA

Istoria medie a orasului Alba Iulia incepe cu cetatea dacica de la Piatra Craivei - un masiv stancos ce

domina orizontul dinspre nord - descoperita in ultimii ani. Vechiul Apoulon dacic era resedinta unui trib sau a unei uniuni de triburi care stapanea zona centrala a Muresului si o parte din muntii Apuseni. In perioada in care Imperiul traco-daco-get din veacul I i.Ch. se intareste si devine cel mai mare din Europa, dupa Imperiul Roman, Apoulon cunoaste o deosebita inflorire, ajungand unul dintre cele mai mari centre urbane ale Daciei, care a stat la limita epopeice rezistente militare a dacilor, in fata invaziei romane.

Primul razboi daco - roman, din timpul regelui Decebal a pus Apoulon-ul la grele incercari de ordin economic. In schimb, al doilea razboi, condus de Traian, care viza aici regiunea bogata si minele de aur si argint, i-a adus distrugerea definitiva.

Evenimente politice, sociale si culturale, momente de mare importanta din viata poporului nostru, au loc la Alba Iulia. Cel mai memorabil eveniment se petrece la sfarsitul sec. al XVI - lea : intrarea triumfala in oras a lui Mihai Viteazul (1593 - 1601) impreuna cu oastea sa, la 1 noiembrie 1599, trei zile dupa biruinta de la Selimbar. Alba Iulia avea sa devina astfel dupa cucerirea Moldovei, prima capitala a celor trei tari unite sub sceptrul marelui voievod.

Municipiul Alba Iulia este situat într-o zona turistica atractiva pentru calatorul primit cu multa ospitalitate pe meleagurile sale.

Potentialul turistic al zonei își gaseste oglindirea într-o ampla constelatie de marturii ale unui trecut de milenii, exprimat în salba monumentelor istorice, de arhitectura si arta, în varietatea frumusetilor naturale.

Teritoriul municipiului Alba a fost din timpuri stravechi o vatra de civilizatie umana, unde traditiile si obiceiurile folclorice specifice românilor exercita o atractie deosebita pentru turistii din tara si de peste hotare. Meleagurile Alba Iuliei sintetizeaza sincretic, în port, datini si obiceiuri, influentele venite din zona Muntilor Apuseni, Muresului, Sebesului ori Secaselor, românii convietuind în armonie cu celelalte natii care s-au asezat de-a lungul istoriei pe aceste meleaguri. Vinul renumitelor podgorii ale Albei, cântecele si doinele inspirate din folclorul autentic al vailor Muresului si Muntilor Apuseni, frumusetea portului, bunatatea si înțelepciunea oamenilor, toate acestea fac din acest tinut o tara de legenda.

Aceste produse turistice ce valorifica potentialul natural, istoric si cultural al regiunii noastre, au avut un impact pozitiv asupra dezvoltarii comunitatii locale, cât si a societatii ce presteaza activitati turistice. Ele s-au dovedit a fi afaceri de sine statatoare, aducatoare de profit, fiind un exemplu pozitiv în comunitatea de afaceri regionala. Obiective turistice :

Catedrala Reîntregirii : Catedrala ortodoxa, cunoscuta si sub numele de Catedrala Încoronarii, constituie expresia artistica a unitatii noastre nationale realizata prin actul din 1918. Arhitectura sa, inspirata din biserica domneasca din Tirgoviste, se inscrie in curentul romantic initiat in arta romaneasca in ultimele decenii ale secolului trecut, ce si-a propus valorificarea creatiei artistice medievale de la sud de Carpati. Constructie impunatoare, ridicata între 1921-1923, dupa planurile arhitectului D.Ghe. Stefanescu, sub conducerea inginerului T. Eremia, aici au fost încoronati suveranii României Mari la data de 15 octombrie 1922, catedrala purtand si numele de Catedrala Incoronarii. Edificiul are forma de cruce greaca înscrisa, cu un pridvor deschis, în interior se patrunde printr-un pronaos dreptunghiular, cu trei unitati de boltire în segment de arc de cerc, un naos îngust si altar. Decoratia pictata în fresca este realizata în spiritul iconografiei traditionale de catre Constantin Petrescu.

De o parte si de alta a intrarii apar portretele suveranilor României Mari - regele Ferdinand I Întregitorul si cu sotia sa, Maria - subliniind cu aceasta semnificatia istorica a edificiului. Iconostasul, mobilierul, stranele au fost realizate din lemn de stejar, prezentând aceleasi motive decorative de inspiratie brâncoveneasca.

Ansamblul este dominat de un turn -clopotnita, înalt de 58 m, terminat în forma de cupola sprijinita pe coloane.În prezent aici se afla sediul Arhiepiscopiei Ortodoxe din Alba Iulia.

Catedrala Romano-Catolica : Ridicata în secolul XIII, este cel mai valoros monument al arhitecturii medievale timpurii din Transilvania, îmbinând armonios elementele romanice cu cele gotice. Edificiul a fost conceput ca o basilica cu trei nave, transept cu trei abside semicirculare, turn peste care si doua turnuri pe latura de vest, adaugându-se ulterior doua nave în zona transeptului. Cea mai importanta constructie din epoca Renasterii timpurii din Transilvania este fara îndoiala capela "Lazo", aflata pe latura nordica a catedralei, în interiorul acesteia se afla o bolta cu nervuri gotice târzii, având cheia de bolta decorata cu blazoanele unor personalitati transilvanene. În interiorul catedralei se afla sarcofagul lui Iancu de Hunedoara, alaturi de cele ale fratelui sau Johannes Miles, a fiului sau mai mare Ladislau (situat în nava laterala sudica) si cele ale reginei Isabella si a fiului sau Ioan Sigismund (situat în nava laterala opusa).

Muzeul Unirii - Cladirea Babilon : Muzeul National al Unirii din Alba Iulia se numara printre cele mai importante institutii muzeale din Romania, atat din punctul de vedere al patrimoniului sau, cat si al prestigiului stiintific. Muzeul este adapostit in Cladirea Babilon din 1968, care prin bogatia plastica a fatadelor reprezinta celui mai important monument de arhitectura romantica din oras. La origine cladire cu destinatie militara, cladirea Babilon a fost construita între 1851-1853. Cladirea are 2 etaje si peste 100 de încăperi unde se afla expozitia de baza, depozitele, biblioteca si laboratoarele de restaurare.

Muzeul Unirii - Sala Unirii : Cladire simbolica, adânc intrata în constiinta poporului român, ca loc al îmfaptuirii unuia dintre cele mai grandioase acte din istoria sa: Unirea de la 1 Decembrie 1918. In aceasta sala a avut loc adunarea celor 1228 de reprezentanti ai romanilor din Transilvania, care au decis unirea cu Romania in memorabila zi de 1 Decembrie 1918.În sala principala sunt expuse în original documentele unirii si steagurile cu care delegatii din întreaga tara au venit la marea unire. Expozitia este organizata in fosta cladire a Cazinoului militar situat in fata intrarii principale a Muzeului Unirii.

DEVA

Deva, orasul de la poalele Cetatii, este una dintre cele mai vechi asezari din tara noastra, oras care in zilele noastre ocupa un prim loc ca importanta între cele cinci municipii ale judetului Hunedoara, fiind un important centru politic, administrativ si cultural, precum si localitatea de resedinta a judetului. Este situat în partea centrala a judetului, la 45*53' latitudine nordica si 22*54' longitudine estica, la o inaltime de 187 m fata de nivelul marii, între Muntii Apuseni si Muntii Poiana Rusca. Orasul, s-a dezvoltat într-un cadru natural pitoresc, pe malul stang al raului Mures, beneficiind de manoasa lunca a acestuia precum si de bogatele resurse minerale ale muntilor metaliferi si muntilor auriferi care il inconjoara. Asezat la o altitudine relativ scazuta, într-o mica depresiune, beneficiaza de cea mai temperata clima din întreg Ardealul, fiind ferit de curenti, fapt ce recomanda orasul Deva ca un autentic centru turistic, odihnitor si reconfortant. Din punct de vedere al provinciilor istorice romanesti, orasul Deva este situat în zona de interferenta a Transilvaniei cu Banatul. Este asezat în partea centrala a judetului Hunedoara, pe cursul mijlociu al raului Mures,(mentionat de Herodot in anul 484 i.e.n ca raul Maris), pe malul stang al acestuia, la poalele ultimelor ramificatii ale muntilor Poiana Ruscai. Aceste ramificatii sant formatii de andezit, avand inaltimea maxima de 697m si sant cunoscute sub denumirea de dealurile Devei. Dupa aceste dealuri, care incep chiar din oras, in partea de sud, se gasesc localitatile Almasul Sec, Carjiti si Cherghes.

Pe partea dreapta a Muresului se gasesc localitatile Harau, Chimindia, Banpotoc, Varmaga, Carpinis, Soimus, Balata, Barsau, Certej, Hondol, Sacaramb, Nojag. Spre est se gaseste localitatea Simeria, iar spre vest localitatile Mintia, Branisca, Vetel, Zam. Deva este inconjurata la vest de muntii Poiana Rusca si muntii Zarandului, la nord de muntii Apuseni, la est de dealul Uroi si muntii Sebesului iar la sud se pot vedea in departare, muntii Parangului si masivul Retezatului. Este situat in partea centrala a judetului, la 45*53' latitudine nordica si 22*54' longitudine estica, la o inaltime de 187 m fata de nivelul marii. Orasul Deva este accesibil din oricare zona a tarii, cu trenul sau cu masina.

CETATEA DEVA : Cetatea Deva are o datare sigura: anul 1269. Urme mai vechi descoperite in acest loc duc insa firul vietuirii pana in zorii istoriei umane, apoi in perioada statului dac si stapanirii romane. In timpul feudalismului, viata cetatii era legata de numeroasele si grelele munci pe care taranii iobagi trebuiau sa le faca: pastrarea si apararea zidurilor cetatii, saparea santurilor, taierea lemnelor si a hatisurilor s.a. Aceste impovaratoare obligatii au facut ca cetatea sa devina, in decursul veacurilor, tinta multor rascoale. In anul 1784, in timpul rascoalei conduse de Horia, Closca si Crisan, stapanii cetatii au opus rezistenta atacurilor iobagilor si minerilor din Muntii Apuseni. Neinarmati si lipsiti de o buna organizare, rasculatii nu au reusit sa cucereasca cetatea asediata. Siliti sa se retraga, ei au lasat in mana nobililor 86 de prizonieri, carora li s-au taiat capetele, iar trupurile le-au fost aruncate intr-o groapa comuna, in spatele cetatii. Stapanii Devei au intampinat cu ostilitate si pe Mihai Viteazul, cand acesta se indrepta in 1600 spre Praga, in speranta de a gasi la curtea imparatului Rudolf ajutor impotriva Imperiului Otoman: *"...din cetatea Devei indreptara tunurile asupra mea si inecara in Mures mai mult dintre ai mei"*. Zidurile cetatii au inchis intre ele si pe multi luptatori pentru dreptatea si libertatea poporului, iar in timpul revolutiei de la 1848 aici s-au dat crancene batalii intre trupele revolutionare maghiare si armata tarista, venita sa inabuse revolutia. O explozie produsa in 1849 in magazia cu praf de pusca a aruncat in aer zidurile cetatii, prefacand totul intr-un morman cu pietre. Trecand printre ruinele vechilor porti, prin hrubele slab luminate, gandul ne poarta spre vremurile cand probabil aici isi gaseau adapost haiducii. Aceleasi ruine, incarcate de mister si legenda, au zamislit multe povesti, rod al fanteziei populare. Una dintre acestea arata ca cetatea a fost zidita de zane cu parul de aur, fetele unor uriasi, care certandu-se intre ele au distrus-o. O alta legenda atribuie inaltarea zidurilor harniciei unor pitici. Sub dealul cetatii se afla palatul *Magna Curia* (azi sediul Muzeului Civilizatiei Dacice si Romane), construit in sec. XVI, de plan dreptunghiular usor alungit, prevazut la coturi cu cate un decros cu aspect de bastion. Transformat de Gabriel Bethlen in 1621, Magna Curia a dobandit o infatisare prevalent baroca in sec. XVIII, cand i se adauga o scara monumentala dispere parc si un balcon polilobat.

IMPRESII DE CALATORIE : Exceptand faptul ca vremea nu a fost alaturi de noi pe parcursul practicii in Maramures, totul a fost o experienta unica cu care nu ne intalnim in nici o alta parte a Romaniei. In prima noapte de cazare in orasul Baia-Mare, la internatul de liceu au fost conditii bune si chiar am intalnit oameni noi "de-ai locului" cu care m-am imprietenit. Primul obiectiv turistic care m-a impresionat a fost Gradina Botanica din orasul Jibou cu cele doua sere ale sale in forma de balon si miile de specii de plante si pesti. Aici am vazut pentru prima data cum arata scaunul soacrei- un cactus in forma de taburete si faimosul pestisor auriu. Apoi, urmatoarele doua zile (sau nopti) de cazare au fost in localitatea Borsa, in complexul turistic. Conditile de acolo au fost si ele bune, cu exceptia faptului ca nu am prea avut caldura...dar am avut parte de distractie cat cuprinde. Cel mai mult mi-a placut "calatoria" cu telescaunul pana la Cascada Cailor. Care din cauza frigului era partial inghetata dar mult mai spectaculoasa, unde am facut o sumedenie de poze. La plecare din Borsa am prins primele semne ale iernii : lapovita si ninsoarea. Ultima noapte de cazare a fost in orasul medieval Sighisoara, intr-un hotel putin infricosator deoarece era foarte vechi, mirosea a igrasie iar peretii erau reci si goi dandu-i o usoara not ace

se resimte uneori in filmele de groaza. Am vizitat pentru prima data pet imp de noapte Cetatea Sighisoarei, am vrut sa merg si in cimitir dar le-a fost teama colegelor mele. Desi era intuneric, cetatea parea parka vie, animate de cateva zeci de turisit romani si straini veniti sa vada sau sa revada frumoasa “perla a Sighisoarei” .

Un alt obiectiv turistic interesant a fost Casa Memoriala din Sighet, unde am ramas uimita de ce s-a putut intampla in timpul regimului comunist, in care a existat atata suferinta si cand si-au pierdut viata atatia oameni nevinovati. Declaratia facuta de o fosta detinuta a acelui penitenciar, ce a nascut in detentie m-a cutremurat...nu credeam ca poate exista asa ceva...pana acum...e bine sa se stie ce a fost...e bine san nu mai fie nicioadata ce a fost...

Si pentru ca Cimitirul Vesel din Sapanta reprezinta dupa unii chintesenta turismului maramuresean, sau a locurilor care merita vazute in aceasta zona, nu pot spune ca am ramas impresionata de acest obiectiv turistic. Totusi am ramas uimita de modul in care oamenii locului pot vedea trecerea in nefiinta si modalitatea de a-l exprima, acesta fiind in totala discordanta cu ceea ce inseamna in general moartea sau cum este ea perceputa la modul general.

Deoarece era in preajma zilei mortilor, acea sarbatoare de comemorare a sufletelor celor dragi, am avut posibilitatea sa vedem cateva fete si baieti imbracati in straiete traditionale maramuresene iesind de pe portile mari tipice Maramuresului si indreptandu-se spre casele de cultura ori cimitire. Pe fetele tuturor se citea veselie, bunatatea si pofta de viata cu care se naste fiecare maramuresean.